

movent, que hom puxa, o per si metexa se puxa moure» (Ol., p. 40). *Movible* [Llull]; a Mall. se sent bastant una variant *moïbble* («és terreno *moïble*» Estellens, 1964). En el període inicial es digué *movable*: gloss. de les *VidesR*, i Llull; *no-movable* 'immòbil': «adoncs, *no movable*, en oració él estec ---», *VidesR*, 78r1, però el ms. B ja sol reemplaçar-ho per *movible* (30v1).

Moguda 'acció de rependre la seva activitat una planta en arribar la primavera o després de plantada; brotar' val.: «ja va de *moguda* la vinya», també dit dels brots: «ja té dues *mogudes* l'acàcia», EnrValor, «ara una gelada faria molt de mal, perquè els arbres ja estan de *moguda*», J. G. M. (1950-55). *Moviment* [Llull]: «un hom savi --- sentí en son coratge *moviment* de ira --- per la foyllia --- del hom foyll ---» (*Merav.*, NCl. I, 13); «*moviment* gentil y de bons gestos: habet palestram hic *motus*; *moviment* feo y de mala gràcia: *motus sine palestra*», OPou (*ThPu.*, 154); hi ha variant vulgar molt estesa *moïment* [Bna., 1910] i ant. *movement* (Llull); *VidesR* en el sentit d'impuls, inspiració' (gloss.).

En llatí aquesta paraula prengué la forma *mōmētum*, que ultra el sentit propi adquirí l'accepció temporal 'instant, estoneta molt breu', amb la qual però via sàvia fou acceptada pel cat. *moment* [Llull], si bé de primer s'intentà calçar-ho, donant a *movement* el mateix sentit: les *VidesR* tradueixen *momento* (pàgina 505) per *en movement* (173r1), si bé el ms. més modern B ja hi posa *en moment*; «part del peu que's diu onça --- se pot partir en 288 punts, 576 minuts, 1152 *moments*» (doncs, = mig minut), OPou (*ThPu.*). *Momentani* [-àneo, Lacav.]; *momentable*; *momental*. *Movatiu*. *Movedor*. *Movedis* [Lacav.]. *Movedor*. *Movedura*. *Moció* [Lab. 1840], pres del ll. *motio*, 35 -onis, 'moviment'.

Motí [DTo. 1647], pres del fr. mj. *mutin*, substantivació de l'adj. *mutin* 'revoltós', abans *meutin*, derivat del fr. ant. *muete* 'revolta', i aquest, del llatí vulgar *mōvīta* 'moviment'; *amotinar* (i -ar-se, DTo. 1647); *amotinació*, *amotinada*, *amotinadis*, *amotinament*; val. «*amotinar*: exagerar un defecte, una desgràcia, un fet desagradable», Enric Valor-J. G. M., 1950-55.

Motiu adj. [Llull], pres del ll. *motivus*, -va, -vum, 45 'relatiu al moviment'; *motiu* m. (pròpiament 'allò que ens mou'); crec que com a subst. no es troba en Llull més que l'antic plural neutre la *motiva* 'els motius, la motivació': «enaxí com la *motiva* sensual del bi<l>-lador, qui dóna gran colp a la bi<l>-la, no s'acorda ab la *mutiva* entellectual qui entén que no cové ésser donat gran colp a la biHa», *Li. de Contempl.*, 366. *Motivar* [Belv.], *Motivació*. *Motivativ*.

Motor [Belv.], pres del ll. *motor*, -oris, 'movedor'; *motorista*, que Fontserè c. 1925 afegia al seu DOrt.; 55 *motoritzar*, *motorització*. *Motorada*. En anglès dels EE. UU., amb *motor*, o més aviat *motorist*, i la terminació de *hotel*, es creà un nom +*motel* (accentuat -él), per designar un petit hostal arran de carretera, amb estacionament propi, i sovint automàtic, del vehicle, 60

allà ja usual c. 1947, i difós al català i les altres llengües europees (en al., en els anys 1950, Kluge-M.).

Moble [S. XIII, Usatges, Jaume I etc.], del llatí *mōbilis* 'movible'; *moblar* [S. xv, Turell] o *amoblar*, *emmoblar*, *amoblament*, *amoblada*, *amoblador*. *Moblament*. *Moblamenta*, *moblatge*; *mobleari*; *moble*; *moblista*. Des(a)moblar, desmoblament. *Mòbil* [Lab. 1840], pres del ll. *mobilis* id.; *mobilia*; *mobiluari*. *Mobiliat* [Lab.]. *Mobilitzar* [*mov*-, Lab. 1840], *mobilització* [Lab. 1840], *mobilitzable*. *Immòbil* [Lacavalleria, i ja l'usava c. 1610 el Rector de Vallfogona amb el sentit d'insensible']; *immobilitzar*, *immobilització*.

Amovable [Belv.], derivat del ll. *amovēre* 'apartat, enretirar'; *inamovable*, *inamovibilitat* (*inamovilitat* és un barbarisme). No s'usà *amoure* si no és molt rarament o com a vulgarisme local, en lloc *moure*'s: «a qui demaneu, En Jove - a ma germana o a mi? / —A tu 't demano, Pauleta, - *amou-te* si vòs vení: / *amou-te*, plega la roba, - que farem molt llarc camí», MilàF (*Romllo.*, 329.15; ζo pron. descuidada en lloc de *au mou-te*?).

Commoure [Lacav.], pres del ll. *commovēre*; *commovedor*, *commoviment*; *commovent*; *commoció* [Lacavalleria]. En lloc de *commogut* a fi S. XIX s'havia usat una variant *commòs*, -osa, de formació analògica (i potser sota l'impuls de l'it. *commosso*), que després es va antiquar, però que llegim també en Massó Torrents i altres: «Madona —li digué una ab *to commòs*— conteu ab mi --», Pons Mass. (*Colla del Carrer IX*, 99); «feia trencar el cor veure lo *commòs* que'ns contaven la feta d'uns obrers desconeguts que, veient-los passar lligats en tropell, els havien saludat amb la gorra, plens de tristesa», «tu que vas donar-me la mà tan *commòs* al despedir-me, que vas desitjar-me bona sort ---», «me n'entornava a casa, *commòs* de no poder-los redimir», Coromines (*Presons*, 19, 24, 48 i comprovats tots a l'autògraf). Cf. nota de Fabra en la *Gram.* de 1912.

Emoció [c. 1800], pres del fr. *émotion* [S. XVI], derivat d'*émouvoir*; no recollit per Lab. fins a 1864, i pel *DACEsp.* fins a 1843, però ja estava en ús comú c. 1800: «havent-ne predicat [de sermons] en lo púlpit de dita santa iglésia ab molt *emoció*, enternint-se lo Sr. Bisbe y causant lo mateix efecte al auditori», B. de Maldà (*Excurs.*, p. 172); *esmoure* és un gallicisme deplorable usat només per alguns ross. (AntCayrol, JPCerdà, *Cont. Cerd.*, 93), i tan inútil com l'*emocionar* que s'ha introduït deçà de la frontera: *commoure* és excel·lent i val més no usar-ne d'altre; no *emocionant* (de què serveix?) sinó *commovedor*, el mot de sempre i únic correcte. No cal descartar *emotiu* (per més que sigui neologisme per *afectiu* etc.).

Promoure [DTo. 1647], pres del ll. *promovere* id.; «tingué un mèrit que seria injust voler-li llevar: lo de *promoure* una reacció que donà per resultat despertar moltes consciències», MrnVayreda (*Carlínada I*, p. 17); «no vols dur els telers que mana el fabricant? Doncs, al carrer. ¿Que et troben a punt de *promoure* un desori? Doncs, a l'estaro», Coromines (*Prometeu*,